

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/38/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

132/2015. (III. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2015. január 23-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. március 26-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Ny. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, illetve alapjog sérelme nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos vele szemben 2015. január 20-án a Ny. Rendőrkapitányság által foganatosított közlekedés rendészeti intézkedés miatt terjesztette elő 2015. január 23-án panaszát. Azzal a kéréssel fordult a Testülethez, hogy a 2015. január 20-án Ny. településen, közúti szabálytalanság elkövetése miatt szerzett pénzbírságát csökkenteni, eshetőség szerint részletfizetésre engedélyezni, vagy leginkább elengedni szíveskedjen a Testület. Jelenleg a panaszos Ny. településen vendégként tartózkodik a K. Kolostorban. Nemrég elhalálozott a panaszos édesanyja. 2015. január 19-én érkezett meg a panaszos Ny. településre. A panaszos román állampolgár, de magyarul beszél. Január 20-án este a Kolostor tulajdonában álló kerékpárral a belvárosba ment volna esti szentmisére. Édesanyja elvesztése miatti fájdalomérzetnek tudható be az, hogy meg sem nézte indulás előtt, hogy a kerékpáron található lámpák működőképesek-e vagy sem. A körforgalomnak kijövet, mivel eléggé sietett, nem jelzett. Helyszíni bírságot kapott, amit az itteni törvények nem ismerésének

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

köszönhetően egyből aláírt félelmében, habár számára mindmáig furcsának tűnik, hogy bár körültekintően ment, hátra is nézett, 50.000.- Ft pénzbírságot szabtak ki a panaszosra.

Panaszbeadványának oka az, hogy édesapja kisnyugdíjas ember, a távfűtést is alig bírja kifizetni, hirtelen megbetegedett édesanyja elhalálozott, mindez komoly anyagi megpróbáltatást jelentett életükben. A panaszos munkanélküli, testvérei nincsenek. Senki rokona nincs a közelben. Ezért szeretné a büntetés visszavonását kérni, hiszen mivel ő még nem a kolostori közösség elkötelezett tagja, ők sem fedezhetik egy vendégnek ezen kiadásait, hiszen az is elég, hogy étkeztetést és szállást biztosítanak számára.

Amit még a panaszos szeretne megemlíteni, hogy az igazságszolgáltatás során eljáró rendőr kifogásolta a személyi igazolványát, és kérdőre vonta a panaszost, hogy nem-e hamisítvány. Mindezt a panaszos diszkriminatív dolognak tartja, ugyanis Romániában élő magyar lévén, a panaszos csak abban az országban kiadott és szabványos iratokkal rendelkezhet.

Mivel a panaszos nem rendelkezik magyar állampolgársággal, szerinte egyértelmű, hogy magyar személyi igazolvánnyal nem rendelkezhet. A panaszos úgy érzi, ez egyfajta rágalom, is hogy ilyet kérdeztek tőle, hogy miféle személyi igazolványa van, hiszen ő már túl volt az országhatáron, az okmány ellenőrzésnél mindent rendben találtak eddig nála. Ha gond lett volna az irataival, azt legalábbis szerinte már ott észrevették volna.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az ügyben illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) Dr. I. L. r. alezredes, az Ny-i Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére 2015. február 18-án kelt válaszában úgy nyilatkozott, hogy A Ny-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Járőr- és Őrszolgálati Alosztály állományában szolgálatot teljesítő N. A. r. törzsőrmester járőrvezető és Sz. G. r. törzsőrmester járőr 2015 január 20-án 16 óra 50 perckor Ny. településen, a K. úton észlelték a panaszost, amint kerékpárral közlekedett az úttesten.

A kerékpár a korlátozott látási viszonyok között nem volt kivilágítva. A szolgálatot teljesítő rendőrök az 1/1975 KPM-BM rendelet 5.§ (1) bekezdés c) pontjába ütköző és 2012 évi II. törvény 224. § szerint minősülő közlekedési szabálysértést észleltek, ezért az Rtv. 13. § szerint intézkedési kötelezettség terhelte őket. Az intézkedés során az Rtv. 29 §. (1) bekezdése alapján igazoltatták a panaszost, melynek személyazonosító igazolványának átadásával eleget tettek. Az intézkedés során megállapították, hogy a panaszos román állampolgár. Az igazoltatáskor átadott személyazonosító igazolványból, személyazonosítást végeztek, ellenőrizték az okmány érvényességét, illetve az okmánybiztonsági jegyek alapján vizsgálták az eredetiséget. A szolgálatot teljesítő rendőrök részére kiemelt feladatként kerül meghatározásra migrációs ellenőrzés, ezért nyilatkoztatták beutazásának céljáról. A panaszos magyarországi tartózkodására vonatkozólag megállapították, hogy az jogszerű.

A panaszos ezeket a műveleteket akként értelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök hamisnak vélik okmányát. Az intézkedés végrehajtása során kellő határozottságot mutattak az intézkedők, mely a panaszos állampolgárságát figyelmen kívül hagyva,

részlelhajlás mentesen, kulturáltan zajlott. Az eljárásról tájékoztatták, vele szemben kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra. A panaszos sem tért ki panaszában arra vonatkozólag, hogy állampolgársága miatt hátrány érte volna az intézkedés során.

A 30/2011 BM rendelet a Rendőrség szolgálati szabályzatának 9 §-a alapján "a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben- helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett- ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak- szóbeli figyelmeztetést alkalmaz."

A panaszos által elkövetett szabálysértés miatt 50 000 Ft helyszíni bírságot szabtak ki. A 2012 évi. II. törvény 99 §. (2) bekezdésben foglaltak alapján "A helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig, hat hónapon belül újabb szabálysértés elkövetése esetén hetvenezer forintig terjedhet. A 2012 évi. II. törvény (3) bekezdés szerint "Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását- a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után- aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Összességében megállapítható tehát, hogy a panaszossal szemben történt intézkedés jog- és szakszerű volt. A rendőrök a jogszabályok betartatását tartják szem előtt intézkedésükkor és az ehhez szükséges szankció alkalmazást a hatályos jogszabályok és a helyszínen rendelkezésre álló adatok, körülmények alapján választják.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület a panaszeljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz, nem veheti át azonban a szabálysértési hatóság szerepét, így nem rendelkezik felhatalmazással annak megállapítására, hogy a panaszos a rendőri intézkedést megelőzően követett-e el szabálysértést. Mindebből kifolyólag a fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület a rendőrség szabálysértési hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, indokolt volt-e vele szemben a szabálysértési eljárás megindítása, valamint bírság kiszabása. Az ilyen jellegű panaszokra a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadók. A Testület a hatásköri szabályok értelmében a szabálysértési eljárást megelőző közlekedésrendészeti intézkedést és az ennek során tanúsított rendőri magatartást vizsgálhatja.

A Testület a szabálysértési eljárással kapcsolatos panaszok tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 9. § -a tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

A közlekedésrendészeti intézkedés vonatkozásában a Testület utal arra, hogy az Rtv. 44. §-a szabályozza azt, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján

– ellenőrizheti. Ugyanezen bekezdés d) pontja szerint a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – a helyszínen elveheti.

A Testület megítélése szerint az Rtv. 44. §-a egyfajta általános felhatalmazást nyújt a rendőr számára ahhoz, hogy a közlekedés szabályok megtartását ellenőrizze. Ennek keretében a rendőr ellenőrizheti a gépjármű okmányaira vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait. Megjegyzendő, hogy ez az intézkedési jog akkor is megilleti a rendőrt, amikor egyébként jogsértésre utaló körülményt nem észlel.

Az intézkedő rendőr a rendelkezésre álló iratokban leírta, hogy azt észlelte, hogy a panaszos kivilágítatlan kerékpárral közlekedett.

Az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. § (1) bekezdés c) pontja értelmében „a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amelynek műszaki-, biztonsági- és környezetvédelmi jellemzői megfelelnek a jogszabályban meghatározott feltételeknek”.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 178. pont alatt rendelkezik a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértéséről.

224. § (1) Aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

(2) A KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

A Testület a szabálysértés elkövetésének gyanújával összefüggő jogszabályok valamint a szabálysértési törvény vonatkozó tényállásának ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e, és fenti jogszabályi rendelkezések alapján megállapította, hogy ez a gyanú fennállt.

A Testület megítélése szerint egy szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében az Rtv. 13. § alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, továbbá megjegyzendő, hogy az Rtv. 44. § alapján közlekedésrendészeti intézkedés esetén az intézkedési jog akkor is megilleti a rendőrt, amikor egyébként jogsértésre utaló körülményt nem észlel. Mindezek alapján megállapítható, hogy ebben a tekintetben nem érte alapjogsérelem a panaszost.

A Testület – a hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a megismert körülmények alapján – arra a megállapításra jutott, anélkül, hogy a szabálysértési ügyben állást foglalna, hogy az intézkedő rendőr a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap

birtokában járt el a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszbeadványt a Testület a részrehajlás-mentes eljárás követelményének az érvényesülése szempontjából is indokoltan tartotta vizsgálni.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A panaszbeadványban foglaltak alapján arra lehet következtetni, hogy a panaszos megkérdőjelezi a részrehajlás-mentes intézkedés követelményének teljesülését a kifogásolt rendőri fellépéssel kapcsolatban. Erre vonatkozóan előadta, hogy az eljáró rendőr kifogásolta a személyi igazolványát, és kérdőre vonta a panaszost, hogy nem-e hamisítvány. Mindezt a panaszos diszkriminatív dolognak tartja, ugyanis R. országban élő magyar lévén, a panaszos csak abban az országban kiadott és szabványos iratokkal rendelkezhet. Mivel a panaszos nem rendelkezik magyar állampolgársággal, szerinte egyértelmű, hogy magyar személyi igazolvánnyal nem rendelkezhet. A panaszos úgy érzi, ez egyfajta rágalom, is hogy ilyet kérdeztek tőle, hogy miféle személyi igazolványa van, hiszen ő már túl volt az országhatáron, az okmány ellenőrzésnél mindent rendben találtak eddig nála. Ha gond lett volna az irataival, azt legalábbis szerinte már ott észrevették volna.

A Testület a rendelkezésére álló rendőrségi iratok, ezzel kapcsolatban kifejtették, hogy az intézkedés során megállapították, hogy a panaszos r. állampolgár. Az igazoltatáskor átadott személyazonosító igazolványból, személyazonosítást végeztek, ellenőrizték az okmány érvényességét, illetve az okmánybiztonsági jegyek alapján vizsgálták az eredetiséget. A szolgálatot teljesítő rendőrök részére kiemelt feladatként kerül meghatározásra migrációs ellenőrzés, ezért nyilatkoztatták beutazásának céljáról. A panaszos magyarországi tartózkodására vonatkozólag megállapították, hogy az jogszerű.

A panaszos ezeket a műveleteket akként értelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőrök hamisnak vélik okmányát. Az intézkedés végrehajtása során kellő határozottságot mutattak az intézkedők, mely a panaszos állampolgárságát figyelmen kívül hagyva, részrehajlás mentesen, kulturáltan zajlott.

Mindezekre tekintettel a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

IV.

A Testület a szabálysértési eljárással kapcsolatos panaszelemek tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani. A Testület – a hivatkozott jogszabályi rendelkezések és a megismert körülmények alapján – arra a megállapításra jutott, anélkül, hogy a szabálysértési ügyben állást foglalna, hogy az intézkedő rendőr a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában járt el a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben

rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET